

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS
KİTAPÇIĞI

DERSTEN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVAK

Arş. Gör. Şuheda ZORER YILMAZ

ERZURUM
2025

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2024-2025 BAHAR DÖNEMİ EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS KİTAPÇIĞI

**1. ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON VE DEĞERLERİ**

Misyonumuz; Sağlık Bilimleri Fakültesi olarak, çağdaş bilgi ile donatılmış, araştırma ve projelerinde çağın gereksinimlerine uygun bilgiler üreten ve edindiği bilgileri toplumun her kesimine aktarma yeteneğine sahip, evrensel değerler ışığında insan haklarına saygılı, toplumsal sorunlara duyarlı, sağlık düzeyini geliştirmeyi hedeflemiş, araştıran ve analitik düşünen sağlık personeli yetiştirmektedir.

Vizyonumuz; Sağlık alanında Türkiye'de ve Dünyadaki Üniversitelerle bilgi alışverişinde bulunan, Sağlık araştırmalarına öncülük eden lider bir kurum olmayı hedefleyerek topluma kaliteli sağlık hizmeti sunacak personel yetitiren öncü fakülte olmaktır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları;

1. Hemşirelik Bölümü hemşirelik mesleğini insan hakları, mesleki değerler ve etik ilkeler çerçevesinde yerine getiren, kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlayan, uygulayan ve değerlendiren hemşireler yetiştirir. Eğitim programı hemşirelik bakımına karar verme becerisini yükseltme, hemşirelik girişimlerinde bağımsız, araştırmacı, eğitici davranma, ekip çalışması, hemşirelik bakımında etik değerlere uygun hareket etme, liderlik rolünü üstlenme, bilimsel bir araştırma projesi planlayıp başarı ile tamamlama gibi beceriler göz önüne alınarak hazırlanmış ve sürekli güncellemesi sağlanmıştır.

2. Mezunlarımız ağılık hizmeti veren tüm özel ve devlet kuruluşlarında hemşire, yönetici hemşire, eğitim hemşiresi, kalite koordinatörü, işyeri hemşiresi, okul sağlığı hemşiresi olarak çalışabilirler. Pedagoji sertifikası alarak sağlık mesleki liselerinde öğretmen olarak, yükseköğretim kurumlarında akademisyen olarak çalışabilirler.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları;

Beceriler
Bilişsel- Uygulamalı
TYYC-1 - Kanıtla dayalı edindiği temel hemşirelik bakım becerilerini yerine getirmek TYYC-2 - Birey, aile ve toplumun en üst düzeyde fizyolojik, psikolojik ve sosyal işlevlerini sürdürdürebilmeleri için gerekli hemşirelik bilgisine sahip olmak TYYC-8 - Toplumsal, ekonomik, siyasal değişim ve gelişmeleri takip edebilecek genel kültür bilgisine sahip olmak TYYC-9 - Disipliner ve multidisipliner iş birliği yapmak TYYC-11 - Hemşirelik uygulama, araştırma ve yönetiminde bilişim teknolojilerini kullanmak
Yetkinlikler
Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği
TYYC-5 - Sağlık bakım uygulamaları ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak araştırma, proje ve etkinliklerde yer almak TYYC-6 - Kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlamak, uygulamak ve değerlendirmek
Öğrenme Yetkinliği
TYYC-2 - Birey, aile ve toplumun en üst düzeyde fizyolojik, psikolojik ve sosyal işlevlerini sürdürdürebilmeleri için gerekli hemşirelik bilgisine sahip olmak TYYC-4 - Hemşirelik uygulamaları, araştırmaları ve yönetiminde kişilerarası iletişim becerilerini kullanmak TYYC-6 - Kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlamak, uygulamak ve değerlendirmek TYYC-7 - Bilimsel bilgiye ulaşabilmek ve uluslararası meslektaşları ile etkili iletişim kurabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanmak
İletişim ve Sosyal Yetkinlik
TYYC-4 - Hemşirelik uygulamaları, araştırmaları ve yönetiminde kişilerarası iletişim becerilerini kullanmak TYYC-5 - Sağlık bakım uygulamaları ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak araştırma, proje ve etkinliklerde yer almak TYYC-7 - Bilimsel bilgiye ulaşabilmek ve uluslararası meslektaşları ile etkili iletişim kurabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanmak TYYC-8 - Toplumsal, ekonomik, siyasal değişim ve gelişmeleri takip edebilecek genel kültür bilgisine sahip olmak TYYC-9 - Disipliner ve multidisipliner iş birliği yapmak
Alana Özgü Yetkinlik
TYYC-3 - Hemşirelik mesleğini insan hakları, mesleki değerler ve etik ilkeler çerçevesinde yerine getirmek TYYC-11 - Hemşirelik uygulama, araştırma ve yönetiminde bilişim teknolojilerini kullanmak

2. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Bu dersin amacı; cerrahi hastalıkları hemşireliğinin temel kavramları ve uygulamaları hakkında bilgi vermek, cerrahi hastasının temel gereksinimleri, sistemlerin cerrahi girişim gerektiren hastalıkları , cerrahi tedavinin başarısını etkileyen etmenler, cerrahi hemşiresinin nitelikleri, cerrahi hastalıkları hemşireliği alanında edinilen bilgilerin hemşirelik sürecinde kullanılabilmesi, fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak bireye bütüncül yaklaşımı kullanma becerisini kazandırmak ,yapılan uygulamaları kaydetme ve rapor etmenin önemini kazandırmaktır. Öğrenciye; öğrendiği teorik bilgiyi uygulamaya aktarabilme yeteneği kazandırmaktır.

2.2. Dersin İçeriği

Bu ders; Cerrahi hemşireliğinde temel kavramlar, preoperatif- postoperatif bakım, ameliyathane hemşireliği, sıvı-elektrolit dengesi, şok ve hemşirelik bakımı, solunum sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, üriner sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, sindirim sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, endokrin sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, bağışıklık sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, eklem bağ dokusu ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, onkoloji ve cerrahi hastalıkları hemşireliği, kalp-damar hastalıkları ve hemşirelik bakımı başlıklarını içermektedir.

2.3. Dersin Genel Hedefleri

1. Cerrahi hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını temel ilke ve önemini kavrar.
2. Cerrahi hastalıkları hemşireliği ve hasta bakımı konusundaki koruyucu, tedavi edici ve rehabilite etmeye yönelik teorik bilgi, becerileri öğrenir.
3. Bütüncül görüş, eleştirel düşünme ve etik ilkeler doğrultusunda kanıta dayalı nitelikli hemşirelik bakımı verebilmeyi öğrenir.
4. Kanıta dayalı nitelikli hemşirelik bakımına yönelik bilgileri uygulama alanına aktaracak gerekli bilgi ve beceriyi kazanır.
5. Tedaviye yönelik hemşirelik girişimlerini aynı zamanda hasta haklarını ve etik yaklaşımları bilir.
6. Temel insan gereksinimleri doğrultusunda, sağlam/hasta bireylere etik ilkeler doğrultusunda, ekip anlayışı içinde bakım verebilmeyi öğrenir.
7. Bilgileri sentezleyerek sağlıklı birey/hastaya bütüncül yaklaşımda bulunur.

2.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Bu ders, yüz yüze olarak yürütülecektir. Ders, sunum, tartışma, görsel işitsel materyaller, grup/bireysel çalışmalar, laboratuvar çalışması ve ödevlerin bir kombinasyonu olarak yürütülür. Dersin işleyişinde; aktif öğretim yöntemleri (anlatım, tartışma, soru-cevap, beyin fırtınası, kavram haritası, akış şeması, vaka tartışması, sorun çözme, yansıtma ve klinik karar verme (hemşirelik süreci), ödev, örneklendirme/gösterim (video, film gösterimi ve tartışması), laboratuvar çalışmaları, gösterme ve gösterip yaptırma gibi yöntem ve teknikler) kullanılır. Ayrıca ders içeriğinde yer alan bazı konularda davetli konuşmacılar ve klinisyen hemşirelerin sunumları ve deneyimlerinden yararlanılır.

Öğrenciler, ders programında belirtilen kaynakları okumak, verilen ödevleri yönergesine göre hazırlamak ve zamanında teslim etmekle yükümlüdür. Kaynakların ders öncesinde okunması dersin başarılması için gereklidir. Temel kaynak olarak tanımlanan kitaplara (Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Hemşirelik Tanıları El Kitabı) ek olarak verilen okumalar bireysel gelişimi destekleyecektir.

Uygulama, öğretim elemanları ve klinik rehberler rehberliğinde T.C. Sağlık Bakanlığı Erzurum Şehir Hastanesi'nde yürütülmektedir.

Bakım planlarının hazırlanmasında Gordon'un **Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli** kullanılmaktadır. Bakım planlarında ve ödevlerin hazırlığı sürecinde kanıta dayalı bakım uygulamalarından yararlanılması ve ilgili kaynaklara atıfta bulunulması gerekmektedir. Kanıtlara Web of Science, Pubmed, Google Akademik, Ulakbim, Dergi Park, org., edu. gibi ulusal ve uluslararası bilimsel içerikli web sitelerinden yararlanılarak ulaşılabilir. Kanıtlara ulaşılacak web sitelerinin adresleri aşağıda verilmiştir.

- [CINAHL - https://www.ebscohost.com/nursing/products/cinahl-databases](https://www.ebscohost.com/nursing/products/cinahl-databases)
- [Cochrane Library- https://www.cochranelibrary.com/](https://www.cochranelibrary.com/)
- [Oncology Nursing Society- https://www.ons.org/](https://www.ons.org/)
- Rochester University Evidence-Based Resource Guide <https://www.urmc.rochester.edu/search.aspx?q=Evidence%20based>
- [Ulakbim - http://ulakbim.tubitak.gov.tr/](http://ulakbim.tubitak.gov.tr/)
- [PubMed- https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/)
- [Ovid - https://www.ovid.com/site/index.jsp](https://www.ovid.com/site/index.jsp)
- [ScienceDirect- https://www.sciencedirect.com/](https://www.sciencedirect.com/)
- [BMJ Evidence-Based Medicine - https://ebm.bmj.com/](https://ebm.bmj.com/)
- [HEMAR-G - http://hemarge.org.tr/](http://hemarge.org.tr/)
- [Opengrey- http://opengrey.eu](http://opengrey.eu)
- [NIHR- https://www.nihr.ac.uk/](https://www.nihr.ac.uk/)
- [Sigma Global Nursing- https://www.sigmanursing.org](https://www.sigmanursing.org)
- [Wiley Online Library https://onlinelibrary.wiley.com/](https://onlinelibrary.wiley.com/)
- [APA-PsycINFO- https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/](https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/)
- [Proquest Nursing & Allied Health https://www.proquest.com/productsservices/pq_nursingahs_shtml.html](https://www.proquest.com/productsservices/pq_nursingahs_shtml.html)
- [Joanna Briggs Institute- http://joannabriggs.org](http://joannabriggs.org)
- [EBSCQ- https://www.ebsco.com](https://www.ebsco.com)
- [Campbell Collaboration - https://www.campbellcollaboration.org/](https://www.campbellcollaboration.org/)
- [York Univesity of Evidence-Based Nursing Center https://www.york.ac.uk/healthsciences](https://www.york.ac.uk/healthsciences)
- [Agency for Healthcare Research and Quality\(AHRQ\)- https://www.ahrq.gov/](https://www.ahrq.gov/)

2.5. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları

Dersler hemşirelik bakış açısını geliştirecek şekilde hemşirelik problem çözme süreci basamakları üzerinden planlanır ve anlatılır. Bu bakış açısını güçlendirmek üzere bu derste ele alınacak hemşirelik tanıları aşağıdaki gibidir. İlgili tanının ne zaman işleneceği dersin haftalık ders programında da belirtilmiştir. Öğrenciler bakımını üstlendikleri bireyin durumunun gerektirdiği diğer hemşirelik tanılarına ek olarak, dönem boyunca aşağıda belirtilen hemşirelik tanılarını ve uygulamalarını öğrenmekle özellikle yükümlüdür.

2.6. Dersin Değerlendirmesi

Dersin teori ve uygulamasına devam zorunludur. Teorik derslerin %30'undan ve uygulamalı derslerin %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenci yarıyıl sonu sınavına alınmaz. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinde uygulama notu 100 üzerinden en az 50 puan olmalıdır. Uygulamadan 50 puandan düşük not alan öğrenci uygulamalı eğitimden başarısız sayılarak yılsonu/final sınavlarına giremez. Öğrenci ders için gerekli devam zorunluluğunu yerine getirirse bile uygulama notu 50'nin altında ise (dersin teorik notu ne olursa olsun) dersten başarısız kabul edilerek (FF) harf notu verilir. Dersin tekrarında öğrenci dersin hem teorik hem de uygulamasına devam etmek zorundadır. Dersin değerlendirilmesi bir ara sınav, bir kısa sınav, bir yarıyıl sonu sınavı ve uygulama notu ile yapılır. Dersin değerlendirilmesinde; Erzurum Teknik Üniversitesi Sınav Yönetmeliği, Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları ve Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar uygulanır.

Tablo 1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Değerlendirilmesi

Değerlendirme yöntemi	Dönem içi etkinlikler notu	Dönem sonu etkinlikler notu	Başarı Notu
Sınavlar	Ara sınav notu (%40) + Uygulama notu (%40) + Kısa sınav (20)	Yarıyıl sonu sınavı notu (%100)	Dönem içi etkinlikler notu (%50) + Dönem sonu etkinlikler notu (%50)
Uygulama Notu			
Klinik uygulama değerlendirme notu		%60	
Bakım planı değerlendirme notu		%40	

2.7. Eğitimde Öğrenciden Beklentiler

1. Ders Belgelerini Okumak: Öğrencilerin dersin beklentilerini anlamak için tüm ders belgelerini (ör. ders bilgi kitapçığı, ödevler) okumaları önemlidir. Bu, öğrencilerin tüm ders etkinliklerini uygun şekilde planlamasına olanak tanır.
2. Ders başarısı için derse katılım çok önemlidir. Yüz yüze bir derste, öğrenci katılımı, öğrenim planında belirtilen derslere düzenli olarak giriş yapmak, hazırlanmak ve öğretim elemanları tarafından **gerekli görülen tüm akademik faaliyetlere katılmak** olarak tanımlanır.
3. Zaman Yönetimi: Derslerde zamanı ve derse katılımı dikkate almalıdır. Bu nedenle, öğrencinin iyi organize olması ve **dersin programına ve önemli tarihlerine dikkat etmesi** gerekir.
4. Akademik Dürüstlük: Akademik dürüstlük, derslerin temel taşıdır. Herhangi bir kopya, aşırma vb. etik ihlal, öğrencinin değerlendirmesinde dikkate alınır.
5. Gerekli Materyalleri Edinme: Öğrenciler açık erişimle ulaşabildiği kütüphane kaynaklarının yanı sıra gerekli ders kitapları, laboratuvar materyalleri vb. gerekli tüm ders materyallerini edinmelidir.
6. İletişimde Kalma: Derste öğrencilerin akranları ve öğretim elemanları ile etkileşimi, oldukça önemlidir. Öğrenciler, öğrenmeyi kolaylaştırmak için derslerde tüm iletişim kanallarını kullanarak aktif rol almalıdırlar.
7. Kıyafet ve Davranış: Tüm eğitimlerde öğrenciler, görgü kurallarına uygun kıyafetle hazır bulunma ve davranma sorumluluğuna sahiptir.

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersine ilişkin sorularınızı öğretim elemanına aşağıdaki e-mail adreslerinden iletebilirsiniz.

Öğretim Elemanları	İletişim/mail adresi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVAK	mustafa.kavak@erzurum.edu.tr
Arş. Gör. Şuheda ZORER YILMAZ	suheda.zoreryilmaz@erzurum.edu.tr

3. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ HAFTALIK DERS PROGRAMI

Tarih-saat	Öğretim elemanı	Konu	- Dersin hedefleri	Eğitim-öğretim yöntemi	Kaynaklar
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Cerrahi hemşireliğinde temel kavramlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cerrahi hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını temel ilke ve önemini kavrar. 2. Cerrahi hastalıkları hemşireliği ve hasta bakımı konusundaki koruyucu, tedavi edici ve rehabilite etmeye yönelik teorik bilgi, becerileri öğrenir. 	Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Preoperatif-postoperatif bakım	<ol style="list-style-type: none"> 3. Bütüncül görüş, eleştirel düşünme ve etik ilkeler doğrultusunda kanıta dayalı nitelikli hemşirelik bakımı verebilmeyi öğrenir. 4. Kanıta dayalı nitelikli hemşirelik bakımına yönelik 	Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.

			<p>bilgileri uygulama alanına aktaracak gerekli bilgi ve beceriyi kazanır.</p> <p>5. Tedaviye yönelik hemşirelik girişimlerini aynı zamanda hasta haklarını ve etik yaklaşımları bilir.</p> <p>6. Temel insan gereksinimleri doğrultusunda, sağlam/hasta bireylere etik ilkeler doğrultusunda, ekip anlayışı içinde bakım verebilmeyi öğrenir.</p> <p>7. Bilgileri sentezleyerek sağlıklı birey/hastaya bütüncül yaklaşımda bulunur.</p>		<p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	<p>Dr.</p> <p>Öğr.Üyesi</p> <p>Mustafa KAVAK</p>	Ameliyathane hemşireliği		<p>Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma</p>	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.</p> <p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	<p>Dr.</p> <p>Öğr.Üyesi</p> <p>Mustafa KAVAK</p>	Sıvı-elektrolit dengesi		<p>Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma</p>	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri</p>

					<p>ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.</p> <p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Şok ve hemşirelik bakımı		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartı şma	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.</p> <p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Solunum ve sistemi cerrahi hastalıkları hemşireliği		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartı şma	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p>

					<ol style="list-style-type: none"> 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Üriner sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi	Sindirim sistemi ve cerrahi		- Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II.

	Mustafa KAVAK	hastalıkları hemşireliği Bakımı		yar destekli uygulamala/ Tartışma Soru-cevap	<p>Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <ol style="list-style-type: none"> Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Endokrin sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.

4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Bağışıklık sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı	Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.

					Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Ekleme ve cerrahi hastalıkları hemşireliği		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamalar/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık. 7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları. 8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi. 9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.
4 saat	Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK	Onkoloji ve cerrahi hastalıkları hemşireliği		Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamalar/Tartışma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi. 2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi. 3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi. 5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi. 6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.

					<p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	<p>Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK</p>	<p>Kalp-damar hastalıkları ve hemşirelik bakımı</p>		<p>Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma</p>	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.</p> <p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
4 saat	<p>Dr. Öğr.Üyesi Mustafa KAVAK</p>	<p>Ders tekrarı</p>		<p>Sözel anlatım/Örnek olay/Bilgisayar destekli uygulamala/Tartışma</p>	<p>1. Çelik S. (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.</p> <p>2. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2017). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Cilt I ve II. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>3. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2017). Cerrahi hemşireliği I. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>4. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2018). Cerrahi hemşireliği II. İstanbul: Nobel tıp Kitabevi.</p> <p>5. Eti Aslan F. (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri</p>

					<p>ile Birlikte. 2. Baskı. Akademisyen Tıp Kitabevi.</p> <p>6. Karadağ M., Bulut H. (2022). Cerrahi Hemşireliği 1-2 Kavram Haritası ve Akış Şemalı. Vize Yayıncılık.</p> <p>7. İlçe A. (2018). Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireliğinde Güncel Konular 1. Hatipoğlu Yayınları.</p> <p>8. Aksoy, G., Kanan, N., Akyolcu, N. (2011). Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul: İstanbul tıp Kitabevi.</p> <p>9. Yavuz van Giersbergen M. (2023). Cerrahi Hemşireliği. Ankara Nobel Tıp Kitabevi.</p>
- FİNAL					

4. HEM 202 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KANITA DAYALI BİLGİ VE UYGULAMALARA TEMELLENDİRİLMESİ

Dersin Konusu	Uygulanan Kanıta Dayalı Rehber/Kanıt 2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Cerrahi hemşireliğinde temel kavramlar Preoperatif-postoperatif bakım 	<ul style="list-style-type: none"> https://eras.org.tr/page.php?id=10 AORN. Guideline at a Glance: Hypothermia. AORN J. 2017 Mar;105(3):342-344. doi: 10.1016/S0001-2092(17)30093-5. PMID: 28241957.
<ul style="list-style-type: none"> Sıvı-elektrolit dengesi Şok ve hemşirelik bakımı 	<ul style="list-style-type: none">
Ameliyathane hemşireliği	<ul style="list-style-type: none"> Bashaw, M.A. and Keister, K.J. (2019), Perioperative Strategies for Surgical Site Infection Prevention. AORN J, 109: 68-78. https://doi.org/10.1002/aorn.12451 Seeman, K. Patient Radiology Shielding. AORN J. 2022;115(2):178-180. https://aornjournal.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/aorn.13611
Kalp-damar hastalıkları ve hemşirelik bakımı	<ul style="list-style-type: none">

Solunum sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	•
Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı	• Gu J, Huang H, Huang Y, Sun H, Xu H. Hypertonic saline or mannitol for treating elevated intracranial pressure in traumatic brain injury: a meta-analysis of randomized controlled trials. <i>Neurosurg Rev.</i> 2019 Jun;42(2):499-509. doi: 10.1007/s10143-018-0991-8. Epub 2018 Jun 15. PMID: 29905883.
Sindirim sistemi ve cerrahi hastalıkları hemşireliği Bakımı	• Joliat, GR., Kobayashi, K., Hasegawa, K. ve ark. Karaciğer Cerrahisi için Perioperatif Bakım Rehberi: Cerrahiden Sonra İyileşme Hızı (ERAS) Derneği Önerileri 2022. <i>World J Surg</i> (2022). https://doi.org/10.1007/s00268-022-06732-5
Üriner sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	
Eklem bağ dokusu ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	• Thomas W Wainwright, Mike Gill, David A McDonald, Robert G Middleton, Mike Reed, Opinder Sahota, Piers Yates & Olle Ljungqvist (2020) Consensus statement for perioperative care in total hip replacement and total knee replacement surgery: Enhanced Recovery After Surgery (ERAS®) Society recommendations, <i>Acta Orthopaedica</i> , 91:1, 3-19, DOI:10.1080/17453674.2019.1683790
Endokrin sistem ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	
Onkoloji ve cerrahi hastalıkları hemşireliği	• Temple-Oberle, Claire M.D., M.Sc.; Shea-Budgell, Melissa A. M.Sc.; Tan, Mark M.D.; Semple, John L. M.D., M.Sc.; Schrag, Christiaan M.D.; Barreto, Marcio M.D.; Blondeel, Phillip M.D., Ph.D.; Hamming, Jeremy M.D.; Dayan, Joseph M.D.; Ljungqvist, Olle M.D., Ph.D.; for the ERAS Society. Consensus Review of Optimal Perioperative Care in Breast Reconstruction: Enhanced Recovery after Surgery (ERAS) Society Recommendations. <i>Plastic and Reconstructive Surgery</i> : May 2017 - Volume 139 - Issue 5 - p 1056e-1071e doi: 10.1097/PRS.0000000000003242

5. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ

I. Uygulamada “Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları’nda belirtilen ilkelere uygun olarak üniforma giyilmesi ve öğrenci kimlik kartının üniforma üzerine takılması zorunludur.

II. Uygulama T.C. Sağlık Bakanlığı Erzurum Şehir Hastanesi’nde yürütülmektedir. Klinik uygulamalar hastanelerin Onkoloji Servisi, Kalp-Damar Cerrahisi Servisi, Genel Cerrahi 1-2 Servisi, Beyin Cerrahisi Servisi, Üroloji 1-2 Servisi, Ortopedi 1-2 Servisi, ve Ameliyathane birimlerinde gerçekleştirilecektir. Uygulamaya başlama ve bitirme saatleri, 08:00-16:00’dır. Klinik uygulama yapılacak ünitelerin çalışma saatlerine uyulması zorunludur.

III. Öğrencilerden;

- Kliniğe ilk geldiklerinde servisin fizik ortamını, yapılan uygulamaları ve ortamı tanımaya çalışmaları,
- 1-2 hastanın bakımının sorumluluğunu almaları,
- Düzenli veri toplamaları, hastalara yönelik formları klinik uygulamaya başlar başlamaz (verinin niteliğine göre ve hastanın durumu uygunsa) doldurulmaya başlanmalı ve birincil, ikincil ve üçüncül koruma düzeylerini içeren hemşirelik bakım planını yapmaları, uygulamaları ve kayıt etmeleri (Klinikte ve doğumhanede bakım planı diğer ünitelerde rapor hazırlamaları),
- Bireylerin bakım gereksinimlerini belirleyerek, bakımları düzenli olarak uygulamaları,
- Sorumluluğu altındaki hastalar ile ilgili değişme ve gelişmelerden öğretim elemanı, klinik hemşire ve/veya doktorlarını haberdar etmeleri,
- Uygulamalarda ekip iş birliği içinde çalışmaları, sabah ve akşam bakımını verdikleri bireylerin teslimlerine ve vizitlerine katılmaları,
- Birey ve aileyi olabildiğince bakıma katabilmeleri,
- Hastalarını taburculuğa hazırlamaları
- Uygulamaya gelinemediği zamanlarda veri toplama formları ve bakım planlarını, ilgili öğretim elemanına teslim etmeleri ya da iletmeleri
- Klinik çalışmalarda mesleki etik ilkelere bağlı kalmaları ve Kişisel Verilerin Korunması Kanununa (KVKK) uygun davranmaları beklenmektedir.
- Her öğrenci bağlı bulunduğu birimde, klinikten sorumlu öğretim elemanına hergün vaka sunumu yapacaktır.

- Kliniklerde 1. rotasyonda grup halinde kavram haritası, 2. ve 3. rotasyonda ise her öğrenci bireysel olarak birer tane bakım planı hazırlayacaktır.
- Klinik dışı birimlerde (ameliyathane) her öğrenci tarafından rapor hazırlanacaktır. Hazırlanacak olan raporlar dönem sonunda ilgili öğretim elemanına tek bir dosya halinde, usulüne uygun bir şekilde teslim edilecektir.

Rapor hazırlanmasında aşağıda belirtilen özellikler dikkate alınacaktır.

1. Kapak sayfasında ad soyad, gidilen ünitenin adı, gidilen tarih yazılacak,
2. Giriş bölümüne gidilen ünitenin fizik şartları, genel özellikleri, üniteye çalışan personelin sayısı ve niteliği hakkında kısa bilgi verilecek,
3. Gözlemlenen uygulamalar ve bu uygulamaların kimler tarafından yapıldığı,
4. Yaptığımız uygulamalar, uygulamaların amacı, uygulama hakkında öğrenilen teorik bilgiler, uygulamanın nasıl yapıldığı, kullanılan malzemelerin özellikleri,
5. Gün içinde kullanılan ve izlenen hemşirelik rolleri (bakım verici rolü, eğitici rolü, danışmanlık rolü, koordinasyon rolü, yönetici rolü, destekleyici rolü, araştırmacı rolü, hasta savunuculuk rolü gibi) ve bu rollerin hangi uygulamalarda kullanıldığı,
6. Uygulamanın size kattıkları,
7. Yeni edinilen bilgiler (uygulanılan ilaçlar, tanı ve tedavi yöntemleri gibi),
8. Gidilen ünite ile ilgili görüşler yazılacaktır.
9. Raporu yazarken profesyonel dil kullanılacaktır.
10. Raporlar en geç bir hafta içinde ilgili öğretim elemanlarına teslim edilecektir.

IV. Klinik uygulamaların her günü için bir sorumlu öğrenci hemşire seçilecektir.

Sorumlu öğrenci hemşirenin sorumlulukları;

- Her öğrenciye uygun hasta paylaşımı yapmada öğretim elemanı/klinik rehberle birlikte hareket etmek,
- Tedavi ve bakım grubu listelerini hazırlayarak öğretim elemanı/klinik rehberin görüşüne sunmak ve listeyi klinik hemşireleri ile paylaşmak, bu listelerin düzenli uygulanıp uygulanmadığını izlemek,
- Yeni yatışları izleyip, gerekiyorsa öğrencilere dağıtımını için öğretim elemanı ile iş birliği yapmak,

V. Klinik uygulamalarda hastanede yemek molası öğlen 12:00-13:00 saatleri arasında verilir. Öğrenciler hastalarının durumu yemek molası için ayrılmalarına uygun değilse öğretim elemanının bilgisi dahilinde bu saati değiştirebilir. Hastalarının durumu ile ilgili acil durumları mola için ayrılmadan önce ilgili klinik hemşiresine bildirir.

VI. Erzurum Şehir Hastanesi'nde uygulamaya çıkacak olan öğrenciler uygulama planında yer aldığı gruptaki liste sırasına göre dağılacaktır. Grup sorumlusu olan öğrenci ise bu dağılımı kontrol etmeli ve gruptaki öğrencilerin hangi servis ya da poliklinikte bulunduğu bilgisine sahip olmalıdır.

6. GÜNLÜK KLİNİK ÇALIŞMA FORMU

ÜNİTENİN ADI:

TARİH:

	Öğrencinin Adı soyadı	Oda no	Hastaların Adı soyadı	Hastaneye yatış tarihi	Tamısı
1.Hafta 08-12.00					
1.Hafta 13-16.00					
1.Hafta 08-12.00					
Tarih	Gelmeyen Öğrenciler	Tedavi Grubu Öğrenciler	Takip Grubu Öğrenciler		
1. Hafta 08-12.00					
1. Hafta 13-16.00					
1. Hafta 08-12.00					

Sorumlu Öğrencinin Adı Soyadı İmzası:

7. FORMLAR

7.1. HEM 202 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ HASTA BAKIMINA İLİŞKİN VERİ TOPLAMA DEĞERLENDİRME FORMU

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
HEM 202 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
HASTA BAKIMINA İLİŞKİN VERİ TOPLAMA DEĞERLENDİRME FORMU

➤ Öğrencinin

Adı Soyadı:
Öğrencinin Numarası:

Uygulama Kliniği:

Tarih:

➤ Hastanın

Adı Soyadı:

Yaşı:

Cinsiyeti:

Eğitimi:

Medeni durumu:

Mesleği/işi:

Hastane yatış tarihi:

Veri Toplama Tarihi:

Tıbbi Tanısı:

Yapılan/Yapılacak ameliyatın adı:.....

Preoperatif.....gün

Postoperatif.....gün

Bilgi Kaynağı:

Kendisi..... Yakını..... Sağlık Elemanı..... Diğer.....

Hastaneye geliş yeri: Ev ... Acil... .....Hastanesinden Sevk...

Hastaneye geliş şekli: Yürüyerek..... Yardımla..... Sedyeyle..... Yalnız..... Diğer.....

Ameliyatın tarihi:

Anestezi türü: Genel Anestezi Spinal Anestezi Epidural Anestezi Lokal Anestezi

1. SAĞLIĞIN ALGILANMASI VE SAĞLIK YÖNETİM BİÇİMİ

Sağlık Şikayeti / Öyküsü:

Geçmiş Sağlık Öyküsü (Hastalıkları başlangıç tarihleri ile belirtiniz):

Geçmiş Cerrahi Hikayesi (Ameliyatları başlangıç tarihleri ile belirtiniz):

Alerjileri:

Yaşam Stili Nedeni İle Sağlığını Tehdit Eden Risk Faktörleri:

Sigara Kullanımı: Yok Var ..... adet /gün **Bırakma isteği var mı ?** Hayır Evet

Sigara Kullanım Öyküsü: Tip: .....Yıl : .....**Bırakma Zamanı:**.....

Alkol Aktivite Eksikliği Diğer: .....

Ailesel Risk Faktörleri (İlişisini Belirtiniz)

Diabetes Mellitus

Kardiyovasküler Hastalıkları / Hipertansiyon / Strok

Kanser

Solunum sistemi Hastalıkları

Diğer:

Genetik faktör var mı?.....

Uygulanan İzolasyon: Solunum

Damlacık

Temas

Diğer

2. BESLENME- METABOLİK DURUM

Boy:

Kilo:

Beden Kitle İndeksi:

Kilo artışı (zaman)/

Kilo azalması (zaman)

Oral alımı

Yok

Var

Diyeti

Yok

Var .....

Enteral Beslenme

Yok

Var .....

Tipi

NG

Gastrostomik/jejunosostomik

Total parantral beslenme

Yok

Var .....

Tipi

Periferal

Santral

Port

Diğer

IV yolun görünümü.....

Takılma zamanı.....

Yeri.....

Yeme Problemleri / Sindirim:

Yutma güçlüğü

Bulantı

Kusma

Diğer.....

Oral mukoza

Pembe

Kırmızı

Nemli

Kuru

Lezyon

Dişler:

Dişler Tam

Dişler Eksik

Takma diş

Cilt:

Normal

Sarılık

Morluk

Ekimoz

Peteşi

Sıcak

Soğuk

Kuru

Nemli

Diğer (açıklayınız).....

Deri Turgoru: Normal

Azalmış

Artmış

Tırnaklar: Renk..... Şekil..... Diğer.....

Varis: Yok Var .....

Hemşirelik Tanıları: Sıvı Volüm Defisiti; / Sıvı Volüm Fazlalığı ;

Sıvı Volüm Dengesizliği; Kusma; Beslenme: Gereksinimden Az/ Çok Beslenme ; Yutma Güçlüğü; Oral Mukoz Membranda Bozulma.; Doku Bütünlüğünde Bozulma; Cilt Bütünlüğünde Bozulma

Diğer:.....

3. BOŞALTIM BİÇİMİ

Normal Barsak Alışkanlığı: Normal / Sıklığı.....

Barsak Eliminasyonu: Problem yok... Diyare.... Konstipasyon.... Fekal İnkontinans ...

Diğer.....

Gaita: Renk .....Miktar .....Dışkıda kan.....Dışkıda mukus....

Abdomen: Yumuşak.... Yarı yumuşak.... Gergin.... Sert.... Düz... Hassasiyet....

Barsak sesleri : Var... Yok... En Son Sayılan Barsak Hareketi:

Ostomi : Var... Yok...

Rektum: Problem yok.... Lezyon..... Hemoroid.... Diğer .....

İdrar : Problem yok... İdrar Kaçırma... Acil İdrar... Sık Sık... Sızıntı /damla damla... Ağrı .. Foley Kateter... Suprapubik Kateter... Prezervatif Sonda ... İdrar: Şeffaf / Açık... Sarı... Bulanık.... Tortulu....

Glop: ..... Anüri:..... Dizüri: ..... Oligüri:.....

Diyaliz: Hemodializ .... Periton Dializi....

Hemşirelik Tanıları: Risk/Konstipasyon; Risk/Diyare;

Risk/Gaita inkontinansı; Risk/İdrar inkontinansı;

Risk/Üriner boşaltım yetmezliği; Risk/Üriner retansiyon ;

Diğer.....

SIVI İZLEM FORMU

TARİH .../.../20..										
SAAT	ALDIĞI			ÇIKARDIĞI						
	DAMAR YOLU	ORAL	NGT	İDRAR	NGT	GÖĞÜS T	DREN	KUSMA	DIŞKI	İMZA
08 - 16										
16 - 24										
24 - 08										
TOPLAM										

AKTİVİTE-EGZERSİZ / DİNLENME

	Tarih /Saat	Ateş	Nabız	Solunum	Kan basıncı
Yaşam Bulguları					

ApikalRitm: Düzenli Düzensiz **KapillerDolum:** Normal Gecikmiş
Oksijen Kullanımı : Yok Var Nazal Kanül /L/min..... Maske O2 .....
Solunum : Düzenli Güçlük yok Güçlükle **Solunum Derinliği :** Yüzeysel Normal Derin
Solunumda Zorluk: Hayır Evet Dinlenmekle Çabayla .....
Öksürük : Hayır Evet Balgamsız Balgam Renk ..... Yoğunluk ..... Miktar .....
Triflow: Ulaştığı Seviye.....hangi sıklıkla kullanıldığı.....
Aspirasyon: Hayır Evet Hangi sıklıkta **Renk/Miktar**
Yapay Havayolu: Hayır Evet Tipi..... / Yeri .....
Göğüs Tüpü: Sağ Sol Drenaj Miktarı/Rengi ..... **Aspirasyon:** Hayır Evet

Günlük Yaşam Aktivitesi / Kendine Bakabilme Yeteneği:

MODİFİYE BARTHEL GÜNLÜK TEMEL YAŞAM AKTİVİTE İNDEKSİ		
Aktivite	Değerlendirme	Puan
Beslenme	0: Bağımlı 5: Yardımlı 10: Bağımsız	
Banyo	0: Bağımlı 10: Bağımsız	

Kişisel Hijyen	0: Bağımlı 5: Yardımlı 10: Bağımsız	
Giyinme	0: Bağımlı 5: Yardımlı 10: Bağımsız	
Bağırsak Boşaltımı	0: İnkontinans 5: Ara sıra kaçırma 10: Bağımsız	
Mesane Boşaltımı	0: İnkontinans/Bağımlı/Kateterize 5: Ara sıra kaçırma 10: Bağımsız	
Tuvalet Kullanımı	0: Bağımlı 5: Yardımlı (Kişi, Fiziksel) 10: Yardımlı (Sözel/Fiziksel) 15: Bağımsız	
Hareket	0: İmmobil 5: Tekerlekli sandalyede bağımsız 10: Yardımlı Yürüyor 15: Bağımsız	
Merdiven Çıkma	0: Bağımlı 5: Yardımlı (sözel/fiziksel) 10: Bağımsız	
Toplam		

Modifiye Barthel İndeksi Değerlendirme Talimatı: Her madde üç basamaklı skorlama sistemiyle ayrı ayrı skorlanarak toplam skor (0-100) hesaplanmaktadır. Toplam skor 0 ile 100 arasında değişmekte olup, "0" tam bağımlılık, "100" ise tam bağımsızlık durumunu göstermektedir.

Yardımcı araç kullanımı: Yürütücü Baston Tekerlekli Sandalye Koltuk Değneği

Kas-iskelet-nörolojik sistem: Kramp Tremor Eklemelerde şişlik Eklemelerde kızarıklık

Eklemelerde hassasiyet Hareket kısıtlılığın Deformite Kontraktür Atrofi Pleji/paralizi

Diyabetik ayak .....

Hemşirelik Tanıları: Aktivite intoleransı; Fiziksel harekette bozulma; Düşme riski; Hava yolu açıklığında yetersizlik; Güçsüzlük; Doku perfüzyonunda bozulma; Gaz değişiminde bozulma; Kardiyak out-putta bozulma; Vücut ısısında değişim; Öz-bakım defisiti: banyo, hijyen, giyinme/ beslenme, tuvalet; Diğer:.....

5. UYKU - DİNLENME BİÇİMİ

Uyku Düzensizliği: Hayır Evet .....

Uyku Düzeninde Görülen Değişikliğin Nedeni: Anksiyete Ağrı Gürültü Diğer (Açıklayınız).....

Hemşirelik tanıları: Risk/Uyku Düzeni Bozukluğu; Diğer:

6. BİLİŞSEL ALGILAMA BİÇİMİ

Hafıza/Hatırlama : Normal Yakın hafıza bozukluğu Uzak hafıza bozukluğu

Pupil Reaksiyonu: Var Yok

Görme: Normal Gözlük Lens Açıklayınız:

Duyuma: Normal Zayıf Yardımcı Araç Kullanımı: Sağ Sol Açıklayınız:.....

Periferel duyu algısı: Sıcak/Soğuk İntoleransı Uyuşukluk/Karınalanma Açıklayınız:...

BASI YARALARI RİSK TANILAMA*(Bu bölümü bası yaraları açısından risk altında olduğunuzu düşündüğünüz hastalara uygulayınız)*

DUYGUSAL ALGILAMA	☐ Tamamen Sınırlı 1	MOBİLİZASYON	☐ Tamamen İmmobil 1
	☐ Çok Sınırlı 2		☐ Çok Sınırlı 2
	☐ Hafif Sınırlı 3		☐ Biraz Sınırlı 3
	☐ Normal 4		☐ Aktif 4
VÜCUT TEMİZLİĞİ	☐ Sürekli Islak 1	BESLENME	☐ Kaşektik 1
	☐ Çok Sık Islak 2		☐ Kısmen Yeterli 2
	☐ Ara-Sıra Islak 3		☐ Yeterli 3
	☐ Çok Seyrek Islak 4		☐ Çok İyi 4
AKTİVİTE	☐ Yatağa Bağımlı 1	SÜRTÜNME VE ÇİZİLME	☐ Problem Var
	☐ Sandalyeye Oturabilir 2		☐ Problem Olabilir
	☐ Ara-Sıra Yürür 3		☐ Problem Yok
	☐ Sık Sık Yürür 4		

*TOTAL PUAN: Total Puan 16'dan düşük ise hasta risk grubuna alınmalı ve her gün izlenmelidir.

Bilinç Düzeyini Değerlendirme:**(Glasgow Koma Skalası)**

	Yanıt Düzeyi	Puan
Göz Açma	Gözlerini açamıyor	1
	Ağrılı uyarılara yanıt olarak gözlerini açıyor	2
	Konuşmaya yanıt olarak gözlerini açıyor	3
	Kendiliğinden gözlerini açıyor	4
Motor Yanıt	Motor yanıt yok	1
	Ağrı ile ektensör yanıt	2
	Ağrı ile fleksör yanıt	3
	Geri çekme şeklinde	4
	Lokalize edici	5
	Komutları yerine getiriyor	6
Sözel Yanıt	Cevap yok	1
	Anlaşılmaz sesler	2
	Uygun olmayan yanıt	3
	Dağınık, konfüze yanıt	4
	Orayante (uyumlu) yanıt	5
Toplam Puan		
Puan:3-8 :ciddi beyin hasarı, 9-12:orta beyin hasarı, 13-14: hafif beyin hasarı, 15: bilinçli		

İTAKİ DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ

	RİSK FAKTÖRLERİ		Değerlendirme Zamanı				
			İlk Değerlendirme	Post Operatif Dönem	Hasta Düşmesi	Bölüm Değişikliği	Durum Değişikliği
			Tarih/Saat	Tarih/Saat	Tarih/Sa	Tarih/Saat	Tarih/Saat
			PUAN	PUAN	PUAN	PUAN	PUAN
1	Minör Risk Faktörleri	65 yaş ve üstü.	1	1	1	1	1
2		Bilinci kapalı.	1	1	1	1	1
3		Son 1 ay içinde düşme öyküsü var.	1	1	1	1	1
4		Kronik hastalık öyküsü var.*	1	1	1	1	1
5		Ayakta/yürürken fiziksel desteği (yürüteç, koltuk değneği, kişi desteği vb.) ihtiyacı var.	1	1	1	1	1
6		Üriner/Fekalkontinans bozukluğu var.	1	1	1	1	1
7		Görme durumu zayıf.	1	1	1	1	1
8		4'den fazla ilaç kullanımı var.	1	1	1	1	1
9		Hastaya bağlı 3'ün altında bakım ekipmanı var. **	1	1	1	1	1
10		Yatak korkulukları bulunmuyor/çalışmıyor.	1	1	1	1	1
11		Yürüme alanlarında fiziksel engel(ler) var.	1	1	1	1	1
12	Majör Risk Faktörleri	Bilinç açık, koopere değil.	5	5	5	5	5
13		Ayakta/yürürken denge problemi var.	5	5	5	5	5
14		Baş dönmesi var.	5	5	5	5	5
15		Ortostatik hipotansiyonu var.	5	5	5	5	5
16		Görme engeli var.	5	5	5	5	5
17		Bedensel engeli var.	5	5	5	5	5
18		Hastaya bağlı 3 ve üstü bakım ekipmanı var. **	5	5	5	5	5
19	Son 1 hafta içinde riskli ilaç kullanımı var. ***	5	5	5	5	5	
TOPLAM PUAN							
*DÜŞÜK RİSK: Toplam 5 puanın altında							
*YÜKSEK RİSK: Toplam 5 ve 5'in üzerinde							

İTAKİ DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ BİLGİLENDİRME TABLOSU

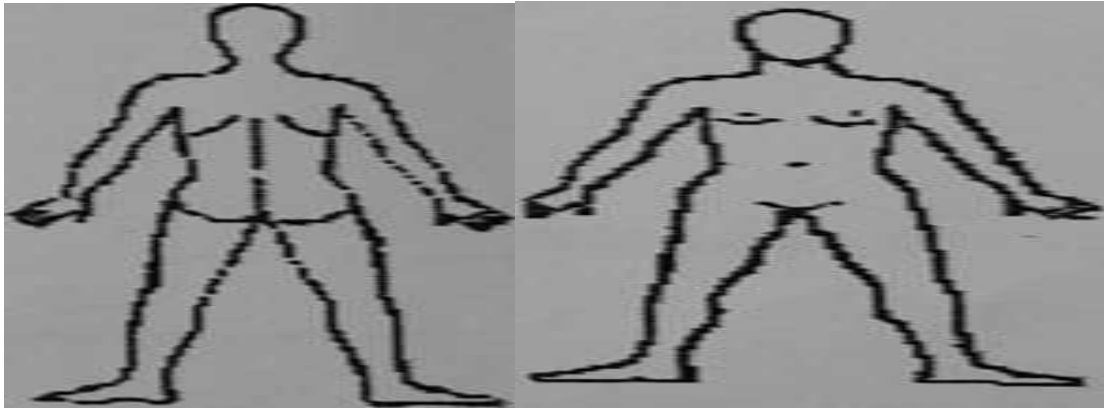
*Kronik Hastalıklar	☐ Hipertansiyon ☐ Diyabet ☐ Dolaşım Sistemi Hastalıkları ☐ Artrit ☐ Sindirim Sistemi Hastalıkları ☐ Paralizi ☐ Depresyon ☐ Nörolojik hastalıklar
**Hasta Bakım Ekipmanları	☐ IV İnfüzyon ☐ Solunum Cihazı ☐ Kalıcı Kateter ☐ Göğüs Tüpü ☐ Dren ☐ Perfüzatör ☐ Pacemaker vb.
***Riskli İlaçlar	☐ Psikotropikler ☐ Narkotikler ☐ Benzodiazepinler ☐ Nöroleptikler ☐ Antikoagülanlar ☐ Narkotik Analjezikler ☐ Diüretikler/Laksatifler ☐ Antidiyabetikler ☐ Santral Venöz Sistem ☐ İlaçları(Digoksin vb) ☐ Kan Basıncını Düzenleyici İlaçlar

Ağrı Değerlendirme/Yönetimi:

6 Aydan Daha Uzun Süren Ağrı mı? Hayır Evet

Ağrı Değerlendirme/Yönetimi: Ağrı ile ilgili Değerlendirmelerinizi Eksiksiz Olarak Altta Gördüğünüz Şekilde Kodlayınız

Ağrı Değerlendirme	Tarih /Saat	Tarih /Saat	Tarih /Saat	Tarih /Saat	Tarih /Saat
Ağrı skoru (0-10)					
Ağrı niteliği					
Farmakolojik tedavi					
Nonfarmakolojik tedavi					

Ağrının Niteliği ve Ağrı İçin Uygulanan Girişimler

Ağrının Niteliği	Uygulanan Farmakolojik tedavi	Non-farmakolojik tedavi
1. İğneleyici	1. IV Non-Steroid Antienflamatuar (NSAID)	1. Masaj yapma
2. Yanıcı	2. Oral Non-Steroid Antienflamatuar	2. Dikkati dağıtma
3. Kramp	3. IM ilaç	3. Müzik dinleme
4. Kesici	4. Hasta Kontrollü Analjezi (PCA)	4. Pozisyon verme
5. Yanıcı	5. Epidural	5. Sıcak/soğuk uygulama
6. Batıcı	6. Diğer	6. Diğer
7. Spazm-kasılma	.....	.....
8. Zonklayıcı		
9. Diğer		

Hemşirelik Tanıları: Akut Konfüzyon ; Kronik Konfüzyon; Kronik Ağrı Duyusal Algılamada Bozulma;
Düşünce Sürecinde-Hatırlamada Bozulma; Akut Ağrı Diğer:.....

7. KENDİNİ ALGILAMA - KAVRAMA BİÇİMİ

Şu anki sağlık probleminiz sizde ne tür duygular yaratıyor?

Endişe Korku Öfke Huzursuzluk Yetersizlik Çaresizlik Diğer

Bireyin genel görünüşü:

Bireyin sağlığını algılama durumu: İyi Orta Kötü

Hemşirelik Tanıları: Adaptasyonda Bozulma ;Ümitsizlik

Güçsüzlük; Kederlenme

Diğer:

8. ROL - İLİŞKİ BİÇİMİ

Hastalığa bağlı çalışma durumunda etkilenme: Var Yok

Bakmakla yükümlü olduğu kişiler: Yok Var Açıklayınız:.....

Destek Sistemleri (aile, arkadaş, ekonomik, sosyal, kültürel ruhsal ...) Yok Var

Açıklayınız: .....

Hemşirelik Tanıları: Kederlenme; Yalnızlık; Etkisiz Rol Performansı; Sosyal Etkileşimde Bozulma;Sosyal İzolasyon; Adaptasyon Güçlüğü

Diğer: ....

9. CİNSELLİK - ÜREME BİÇİMİ

Tedavi ve hastalığın cinselliğe etkisi: Var Yok Açıklayınız: .....

Cinsellikle ilgili danışmanlık gereksinimi: Var Yok

Hemşirelik tanıları: Seksüel Disfonksiyon ; Etkisiz Seksüel Kalıplar ; Etkisiz Sağlık Yönetimi

Diğer:

10. BAŞETME - STRESİ İLE BAŞETME BİÇİMİ

Yakın bir zamanda yaşadığı kriz ve baş etme mekanizması:

Stresle Baş Etmek İçin Evde İlaç/Madde Kullanımı: Hayır... Evet... Açıklayınız:

Hemşirelik Tanıları: Adaptasyonda Bozulma; Risk/ Etkisiz Başetme; Risk/ Etkisiz İncar:

Diğer:

11. İNANÇ VE DEĞERLER

Hastanın hastalığını kabullenme durumu:

Hastalığı ile baş etmk için kullandığı destek güçler:

Dini inançlarından dolayı yapmak istediği özel bir uygulama var mı? Hayır... Evet... Açıklayınız:

Ölüme dair soruları var mı?

Hemşirelik Tanıları: Spirituel Sıkıntı (Manevi Sıkıntı); Spirituel İyiliği Güçlendirmeye Hazır Olamama

Diğer:

12. EĞİTİM GEREKSİNİMİ

Eğitim eksikliği: Yok Var

Eğitim gereksinimlerini yazınız

.....

YAPILAN TANI VE TETKİK İŞLEMLERİ (Tarih/Saat ve Tanısal Bulgular/Sonuçlar)

Tomografi:

MR:

USG:

EKG:

Angiografi:

Bronkoskopi:

Endoskopi:

Biyopsi:

Diğer

KULLANILAN PARANTERAL SIVILAR

Jenerik Adı	IV Hızı	IV Sıvı Sınıflaması / Majör Etkisi	Majör Yan Etkileri	Hemşirelik Girişimleri

KULLANILAN İLAÇLAR

Jenerik Adı	Doz /Sıklık/ IV Hızı	İlaç Sınıflaması / Majör Etkisi	Majör Yan Etkileri	Hemşirelik Girişimleri

HASTANIN TIBBİ TANISI:	
HASTALIĞIN TANIMLANMASI	HASTAYA İLİŞKİN HASTALIK SÜRECİ
HASTALIĞIN ETİYOLOJİSİ: FİZYOPATOLOJİSİ:	HASTADA GÖRÜLEN ETİYOLOJİ: FİZYOPATOLOJİSİ:
HASTALIĞIN TANI YÖNTEMLERİ	HASTAYA YAPILAN TANI YÖNTEMLERİ
HASTALIĞIN KLİNİK BELİRTİ/BULGULARI	HASTADA GÖRÜLEN KLİNİK BELİRTİ/BULGULAR
HASTALIĞIN KOMPLİKASYONLARI	HASTADA GÖRÜLEN KOMPLİKASYONLAR
HASTALIĞIN TEDAVİ YÖNTEMLERİ	HASTAYA YAPILAN TEDAVİ YÖNTEMLERİ
HEMŞİRELİK YÖNETİMİ	HASTAYA YAPILAN HEMŞİRELİK YÖNETİMİ
Kullanılan Kaynak/Kaynaklar (YALNIZCA MAKALE ve KİTAP)	

LABORATUAR ÇALIŞMALARI

HEMATOLOJİ			BİYOKİMYA			
Tetkik	Sonuç-↓N↑	Normal Değer	Tetkik	Sonuç-↓N↑	Normal Değer	
WBC		5.2-12.4 Bin/mm ³	Glukoz		70-110 mg/dL	
NEU%		41-73 %	BUN		5-18 mg/dL	
NEU		2.1-6.1 K/uL	Kreatinin (Kan)		0.66-1.09 mg/dL	
LYM%		19.4-44.9 %	Kolesterol		0-200 mg/dL	
LYM		1.3-3.5 K/uL	HDL		35-60 mg/dL	
MONO%		5.1-10.9 %	LDL		35-165 -	
MONO		0.3-0.9 K/uL	Trigliserid		30-150 mg/dL	
EOS%		0.9-6 %	Alkalen Fosfataz		30-120 U/L	
EOS		0-0,5 K/uL	AST		0-37 U/L	
BASO%		0.3-1.5 %	ALT		0-65 U/L	
BASO		0-0.2 K/uL	LDH		100-190 U/L	
RBC		4.38-5.77 Milyon/mm ³	GGT		5-85 U/L	
HGB		13.6-17.2 g/dl	Total Protein		6.4-8.2 g/dL	
HCT		% 39.5-50.3	Albumin		3.4-5 g/dL	
MCV		80.7-95.5 fL	Total Bilirubin		0.3-1.2 mg/dL	
MCH		27.2-33.5 pg	Direkt Bil.		0-0.2 mg/dL	
MCHC		32.7-37.5 g/dL	İndirekt Bil.		0-0.7 mg/dL	
RDW		11.5-14.3 %	CK		0-232 U/L	
PLT		156-373 Bin/mm ³	CKMB		0-20 U/L	
MPV		6.9-10.8 fL	Kalsiyum (Kan)		8.5-10.3 mg/dL	
CRP		0-10 mg/L	Fosfor (Kan)		2.5-4.5 mg/dL	
DİĞER			Urik Asit (Kan)		2.6-7.2 mg/dL	
KAN GAZI			Sodyum (Kan)		136-146 mmol/L	
pH		7.35-7.45	Potasyum (Kan)		3.3-5.1 mmol/L	
PCO ₂		Erkek=35-48 mmHg Kadın=32-45 mmHg	Klor (Kan)		85-110 mmol/L	
pO ₂		83-108 mmHg	Amilaz (Serum)		28-100 U/L	
HCO ₃		Erkek=22.2-28.3 mmol/L Kadın=21.2-27 mmol/L	Lipaz		21-67 U/L	
			DİĞER			
İDRAR						
Tarih	Tetkik	Sonuç	N. Değer Aralığı	Tetkik	Sonuç	N. Değer Aralığı
	Dansite		1.01-1.03	Eritrosit		0-3 /HPF
	Bilirubin		0-0.5 mg/dl	Lökosit		0-5 /HPF
	Henogloblin		0-0.06 mg/dl	Protein		0-30 mg/dl

TABURCULUK PLANI

Taburcu Eden Hemşire	
Taburculuk Tarihi	
Yatış Süresi	
Taburculuk Notu	

Tarih	Prb. No	TANILAMA	PLANLAMA		UYGULAMA	DEĞERLENDİRME
			Amaç / Sonuç Kriterleri	Müdahaleler /Girişimler		
		Hemşirelik Tanıları (G/P/O) Kolloboratif Problemler(PK)	Amaç: Tanımlayıcı kriterler:			
		Etyolojik Faktörler:	Sonuç Kriterleri:			

7.2. Cerrahi Hastalıkları ve Hemşireliği Dersi Uygulama Beceri Listesi

	T.C. ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
	Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Beceri Listesi

Öğrencinin Adı Soyadı:
Numarası:
Tarih:

Klinik:
Klinik Eğitici Ad-Soyad:

BECERİLER	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
Ameliyat öncesi eğitim verilmesi	Açıklama:
Biyokimya tetkikleri	Açıklama:
İdrar tetkikleri	Açıklama:
EKG çekilmesi	Açıklama:
Akciğer grafisi çekilmesi	Açıklama:
Gerektiğinde ameliyata gidecek ilaçların istenmesi	Açıklama:
Kan cross kontrolü	Açıklama:
Anestezi konsültasyonu	Açıklama:
Dr. istemine göre sedatif verilmesi	Açıklama:
Hastanın yeterli süre aç bırakılması	Açıklama:
Cerrahi onam belgesinin kontrol edilmesi	Açıklama:
Ameliyat bölgesindeki tüylerin temizlenmesi	Açıklama:
Dr. sistemine göre boşaltıcı lavman	Açıklama:
Makyaj ve ojenin temizlenmesi	Açıklama:
Normal banyo / povidon iodinle banyo	Açıklama:
Protez ve takıların çıkarılması	Açıklama:
Değerli eşyaların saklanması / emanete alınması	Açıklama:
Hasta tanıtım bandındaki bilgilerin kontrol edilmesi	Açıklama:
Tüm diğer çamaşırların çıkarıldığından emin olunması	Açıklama:
Ameliyat gömleği ve bone giydirilmesi	Açıklama:
Dr. istemine göre IV. mayı takılması	Açıklama:
Anestezi hekiminin istemine göre premedikasyon	Açıklama:
Transport sedyesinin kenarlarının kaldırılması	Açıklama:
Ameliyattan gelmeden önce hastanın yatağının hazırlanması. (Başucuna böbrek küvet, kâğıt mendil konulması).	Açıklama:
Hastanın yaşamsal bulgularının, ameliyat bölgesindeki kanamanın, bulantı ve kusmanın düzenli aralıklarla gözlenmesi.	Açıklama:
Hasta tamamen uyanıncaya kadar yatak kenarlarının kaldırılması. (Çocuk hastalarda uyandıktan sonra da kalkık bırakılması).	Açıklama:
Normal beden sıcaklığının sağlanması ve sürdürülmesi	Açıklama:
Ağrıyı hafifletmek için hekim istemine göre analjezik verilmesi.	Açıklama:
Yapılan operasyona uygun gıdaların hasta tarafından alınmasının sağlanması ve bunun sürekliliğinin sağlanması	Açıklama:
Kusma sırasında aspirasyonu önlemek için hastanın oturur pozisyona getirilmesi ya da başının yana çevrilmesi.	Açıklama:

İlk kusmadan sonra gerektiğinde hekim istemine göre antiemetik yapılması.	Açıklama:
Erken dönemde ateş için sıvı diyetin zamanında ve tam olarak alınmasının öneminin hasta ve ailesiyle konuşulması	Açıklama:
Yapılan hemşirelik aktiviteleri ve ortaya çıkabilecek hemşirelik sorunları hakkında hasta ve ailesinin bilgilendirilmesi.	Açıklama:
Ameliyattan gelmeden önce hastanın yatağının hazırlanması. (Başucuna böbrek küvet, kâğıt mendil konulması).	Açıklama:
Hasta ve yakınına taburcu olacağına bildirilmesi	Açıklama:
Hasta veya ailesine diyetinin öneminin vurgulanarak anlatılması ve diyet, listesinin verilmesi (ameliyata özgü; kalp damar cerrahisi, obezite cerrahisi vs.)	Açıklama:
Hastanın evde kullanacağı ilaçlarının açıklanarak yazılı olarak verilmesi	Açıklama:
Cerrahiye özgü eğitim verilmesi(stoma, yara, egzersiz, katater vs.)	Açıklama:
DİĞER.....	Açıklama:

*HEM 202 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersini alan öğrencilerin bu beceri listesindeki maddeleri uygulaması/izlemesi gerekmektedir.

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
UYGULAMA SORUMLUSU
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORMU

UYGULAMA YAPAN ÖĞRENCİ		Fotoğraf
Adı Soyadı		
Öğrenci No		
Uygulama Başlangıç Tarihi		
Uygulama Bitiş Tarihi		
Ders Sorumlusu	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVAK	
UYGULAMA YAPILAN KURUM		
Kurum adı		
Uygulama yapılan bölüm(ler)		

Uygulama yapan öğrencinin gösterdiği performansı aşağıdaki kriterleri dikkate alarak değerlendirmeniz rica olunur.

A. DAVRANIŞLAR, DIŞ GÖRÜNÜM VE ETİK

	Çok yeterli (5 puan)	Yeterli (4 puan)	Orta (3 puan)	Yetersiz (2 puan)	Çok yetersiz (1 puan)
Öğrencinin Kendine güven, kendini ifade edebilme, öz eleştiri yapabilme becerisi					
Forma bütünlüğüne ve hijyene uyum					
Sağlıklı/Hasta birey ve kendisi için güvenli olan uygulamayı yapma					
Mesleki değerlere ve etik ilkelere uygun davranma becerisi					
Uygulama saatlerine uyum					
Etkili çalışma ve zamanı verimli kullanabilme					
Sorumluluk alma ve yerine getirme					
Toplam puan	(...../35 puan)				

B. İLETİŞİM BECERİLERİ

	Çok yeterli (5 puan)	Yeterli (4 puan)	Orta (3 puan)	Yetersiz (2 puan)	Çok yetersiz (1 puan)
Kişiler arası ilişki kurabilme ve sürdürme becerisi					
Sağlıklı/ Hasta birey ve yakınları ile iletişim					
Çalışma arkadaşı ve ekip ile iletişimi					
Toplam puan	(...../15 puan)				

C. TEORİK BİLGİ DÜZEYİ

	Çok yeterli (5 puan)	Yeterli (4 puan)	Orta (3 puan)	Yetersiz (2 puan)	Çok yetersiz (1 puan)
Edindiği teorik bilgileri sentez edip kullanabilme ve geliştirme					
Sağlıklı/ hasta bireye doğru/yeterli düzeyde bilgi verme					
Kanıtı dayalı bilgiye ulaşma ve sunma becerisi					
Toplam puan	(...../15 puan)				

D. MESLEKİ BECERİLERİ UYGULAMA

	Çok yeterli (5 puan)	Yeterli (4 puan)	Orta (3 puan)	Yetersiz (2 puan)	Çok yetersiz (1 puan)
Doğru ve yeterli bilgi toplama ve kayıt altına alma					
İş akışını doğru saptama ve planlama					
Doğru ve yeterli uygulama sürecini sağlama					
Öneri geliştirme, çözüm üretme					
Mesleki kavramları anlama ve uygulama yeteneğine sahip olma					
Uygulama sonuçlarını saptama, değerlendirme ve raporlama					
Kendini geliştirme konusunda istekli olma					
Toplam puan	(...../35 puan)				

GENEL DEĞERLENDİRME [Toplam puan yazınız]

--

Öğrenci ile ilgili diğer düşüncelerinizi yazmanız rica olunur.

--

Uygulama Sorumlusu

Ders Sorumlusu

Tarih ve İmza

Tarih ve İmza

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
BAKIM PLANI DEĞERLENDİRME FORMU

ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI:

TARİH:

Aşağıda verilen değerlendirme ölçütlerini kullanarak öğrencinin bakım planını değerlendiriniz.

BAKIM PLANI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	DEĞERLENDİRME PUANI	
Bireyin hastalığı, tanısı ve tedavi yöntemleri hakkında teorik bilgi sahibi olması	10	
Bireyin laboratuvar bulgularını açıklaması	8	
Bireyin ilaçlarını açıklaması	8	
Bireyin verilerini toplayarak mevcut durumu tanılaması	8	
Bireye özgü hemşirelik tanısı belirlemesi	8	
Hemşirelik tanılarını öncelik sırasına koyması	8	
Hemşirelik tanılarının tanımlayıcı ve etiyolojik özelliklerini belirtmesi	5	
Hemşirelik tanılarına uygun bireye özgü hemşirelik girişimlerini öncelik sırasına koyması	5	
Uyguladığı hemşirelik girişimlerini açıklaması	5	
Hemşirelik tanılarına özgü sonuç kriterlerini belirlemesi	5	
Hastaya verilen bakımı değerlendirmesi	4	
Birey ve ailesine eğitim yapması	4	
Taburculuk planı hazırlaması	4	
Doğru/ yeterli, ders notu/literatür kullanılması	4	
Tıbbi terminolojinin doğru kullanılması	4	
Anlaşılabilir ve özenli şekilde yazılmış olması	4	
İlgili anabilim dalı dersinin bakım planı formunu kullanması	2	
Bakım planının zamanında teslim edilmesi	4	
Toplam puan	100	

Ders Sorumlusu
Kaşe/İmza

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
VAKA SUNUMU DEĞERLENDİRME FORMU

ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI:

TARİH:

Aşağıda verilen değerlendirme ölçütlerini kullanarak öğrencinin vaka sunumunu değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	DEĞERLENDİRME PUANI	NOT
Hastalık, tanı tedavi yöntemlerini açıklaması	8	
Vaka anemnezinin verilmesi	8	
Vakanın laboratuvar bulgularının yorumunun yapılması	8	
Vakanın ilaçlarının yorumunun yapılması	8	
Vakaya özgü öncelik sıralamasına göre hemşirelik tanımlarının yapılması	8	
Vakaya özgü hemşirelik tanımlarına uygun hemşirelik girişimlerini sıralaması	5	
Vakaya özgü sonuç kriterlerini belirlemesi	5	
Vakaya özgü eğitim planlanması	5	
Anlatım dili*	5	
Sunum süresine uyum	5	
Tıbbi terminolojinin doğru kullanılması	5	
Sorulara yanıt verme yeterliliği	30	
Toplam puan	100	

Ders Sorumlusu
Kaşe/İmza